

תנינא להא דתנו רבנן: מליקה בחטאת העוף בכל מקום שהיא נעשית במזבח⁽⁸²⁾ כשירה, היזה דמה בכל מקום במזבח בין למעלה מחוט הסיקרא בין למטה כשירה, [היזה ולא מיצה את הדם כשירה, שהחטאת טעונה מיצוי אחר הזאה שהיה מקרב את העוף למזבח ודוחק את מקום מליקתו של העוף בקיר המזבח והדם מתמצה ויורד אל יסוד המזבח, ומיצוי זה אינו מעכב], ובלבד שיתן מחוט הסיקרא ולמטה מדם הנפש.

ומקשינן: מאי קאמר? הלא הרישא והסיפא סותרים זה לזה, שברישא כתוב היזה דמה בכל מקום כשירה, ומשמע שכשרה ההזאה אפילו אם את כל הדם היזה למעלה, ובסיפא כתוב שרק אם נתן מדם הנפש למטה מחוט הסיקרא כשר. אך למעלה, פסול.

ומתריצין: הכי קאמר: מלקה בכל מקום במזבח כשירה, מיצה דמה בכל מקום במזבח כשירה כיון שאם היזה ולא מיצה⁽⁸³⁾ כשרה⁽⁸⁴⁾, לכן אין שינוי מקום המיצוי פוסל את החטאת יותר מהיכן שלא מיצה כלל, ומה שאמרנו שכשרה הוא בלבד שיתן את ההזאה הקודמת למיצוי מחוט הסיקרא ולמטה.

ותנאי נוסף נאמר בכשרות ההזאה שיהא הדם שאותו מזים מדם הנפש [מהקילוח שהנפש יוצאת בו] ולא משאר מיני דמים [כמבואר בגמרא לעיל כה א].

שינוי במשנתנו: שלשה דברים היתה אותה קרן דרומית מערבית משמשת מלמטה.

הדם.

82. משמע מזה שדינה של מליקת חטאת העוף שתהיה במזבח דווקא. ובתוספתא [קרבנות פ"ז ה"ב] מפורש לא כך. וז"ל מלקה בכל מקום בעזרה כשירה. ע"כ. אך בהגהות הגר"א שם הגיה במזבח. [על פי סוגייתנו שכתוב מזבח].

וברש"י [ד"ה בכל מקום] והביאוהו גם התוספות [ד"ה אף חטאת] מפורש שמליקה איננה במזבח. אך השטמ"ק [סד. אות י"ב] הוסיף ברש"י שאינה נוגעת במזבח. משמע שכן צריכה מזבח אלא שאינה נוגעת.

והראב"ד בפירושו למסכת קינים כתב שמליקת חטאת העוף צריכה להיות במזבח, שאם לא כן ישפך הדם קודם ההזאה. אך הרז"ה בפירושו שם חולק עליו שאין שום קביעות מקום למליקה.

נראה לכאורה, שמיצוי חטאת העוף למעלה אין זה מיצוי כשר, אלא רק מכיון שמיצוי אינו מעכב אין הקרבן נפסל בשינוי זה. אך מרנן החזון איש והגר"י² הוכיחו מהגמרא במנחות [ב, ג א] שזהו מיצוי כשר. שהגמרא מקשה בעולת העוף שמיצה דמה למעלה לשם חטאת העוף, שהדין הוא שלא עלתה לבעלים לשם חובה. והלא מצורת עבודתה מוכח שזוהי עולה ולא חטאת. שחטאת מיצוי דמה למטה והוא מיצה למעלה. ומתרת הגמרא כיון שמיצה דמה בכל מקום כשירה שוב זהו גם צורת עבודה של חטאת.

הרי מבואר כאן שזהו מיצוי כשר. ובהזאה שהיא מעכבת את הקרבן מקומה מעכב. אך מיצוי שאינו מעכב בקרבן אין המקום מעכב את המיצוי ואף אם שינה ועשהו למעלה הרי זה מיצוי כשר.

84. אך הרמב"ם מכיון שפוסק [פ"ז ממעה"ק

83. מדברי התוס' במנחות [ט א ד"ה רבי יוחנן]